

Бектилди:
КР ССМнын 2020-жылдын
«_____» _____
№ _____ буйругу менен

СТАНДАРТТЫК ОПЕРАЦИЯЛЫК ПРОЦЕДУРА ВЕНА ИЧИНЕ ЖАСАЛУУЧУ ИНФУЗИЯ

Вена ичине жасалуучу инфузия стандарттык операциялык процедура (мындан ары - СОП) - эл аралык сунуштамалардын жана жергиликтүү ченемдик-методикалык документтердин негизинде иштелип чыккан.

БАГЫТЫ:

СОП медициналык кызмат көрсөтүүлөрдүн сапатын камсыздоо системасынын ажырагыс бөлүгү болуп саналат жана бардык адистердин иш-аракеттерин стандартташтырууга, ошондой эле ишти аткаруу учурунда кетирилген каталар менен байланыштуу тобокелдиктерди азайтууга багытталган.

АТКАРУУ БОЮНЧА ТАЛАПТАР

Аракеттенүү мезгилинде СОПту аткаруу милдеттүү болуп саналат, аны аткаруудан баш тартуунун жүйөөсү айтылып, документке түшүрүлүп, КР Саламаттык сактоо министрлиги менен макулдашуусу зарыл. Зарылчылыгына жараша СОП кайрадан каралып чыгып, КР ССМнын макулдугу боюнча өзгөртүлүүсү ыктымал.

Вена ички инфузия (куюу) — инфузия («тамчылатма») кан агымы аркылуу адам организминде көп өлчөмдөгү дары каражаттарын, ошондой эле азыктандыруучу каражаттарды киргизүүнүн парентералдык ыкмасы болуп саналат. Вена ички инфузияда эритиндилер тамчылатма системанын жардамы аркасында киргизилет. Дары каражаттары менен азыктандыруучу каражаттарды тамчылатма жол аркылуу вена ичине куюу үчүн бейтапка көрсөткүчтөр кездешпөөсү керек. Медициналык айым дарыгердин дайындоосун кынтыксыз аткарат жана БМСЖ деңгээлинде дарыгердин көзөмөлү алдында иш алып барат (онлайн байланышты, телемедицинаны, телеконсультациялоону ж.б. пайдалануу менен).

Венепункция жасалуучу жер:

Инфузиялар үчүн тамчылатма системанын бир учунда жел өткөрүүчү ийне жайгашкан жана ал флакондун капкагын тешүү үчүн колдонула турган болсо, экинчи учурунда инъекциялык ийне менен бириктирүүчү канюля жайгашкан. Эритиндини венага кийрүү үчүн венепункция өткөрүү зарыл (латын тилинен *vena* — вена, *punctio* — саюу).

Көзгө даана көрүнгөн веналар жакшы пункцияланат. Териге эң жакын жайгашкан веналар булар:

- чыканактын бүгүмүнүн ички кыртышындагылар

- билектин ички бетиндегилер

Венаны тешүүдө аткарылуучу процедура мөөнөтүнүн узактыгын эске алуу керек, ошондой эле ийне бейтапка ыңгайсыз абал жаратпагыдай болсун. Бир нече жолку вена ички инфузия, көп өлчөмдөгү суюктукту куюп киргизүү ийне ордуна вена ички катетерди колдонууга карата көрсөткүч катары кызмат кылат.

Процедурага даярдоо: вена ички инфузия үчүн төмөнкүлөрдү даярдоо зарыл:

- жумушчу орун жана жабдууларды
- куюу иштери өткөрүлүүчү бейтапты
- процедура өткөрүү үчүн камданып жаткан бейтапты

Жабдылышы:

- Бир жолу колдонулуучу стерилизацияланбаган кол каптар
- Манипуляциялык жылдырылма столчо
- Веноздук жгут
- Вена ички инфузиялар үчүн бир жолу колдонулуучу система
- Зарыл өлчөмдөгү шприц
- Зарылчылыгына жараша — вена ички катетер жана ага карата фиксациялоочу пластырь
- Флаконду ачуу үчүн кайчы же пинцет
- Ампулаларды ачуу үчүн кескич
- Спирттелген салфеткалар же кебез шариктер + ампулаларды, флакондорду же пациенттин терисин тазалоо үчүн 70%дык спирт (70%дык спирт же башка антисептик)
- Стерилизацияланган салфеткалар, фиксациялоочу бинт же лейкопластырь
- Ийне кескич
- Вена ичине куюучу система үчүн штатив (тирөөч)
- Венепункция өткөрүлүүчү жердин алдына коюу үчүн жаздык
- Керебет же кушетка
- Дарыгердин дайындоосуна ылайык зарыл болгон эритиндилер жана дары-дармектер
- Тешилип калбоочу идиш – Б классындагы саюучу калдыктарды салуу үчүн контейнер
- А жана Б классындагы калдыктарды салуу үчүн контейнерлер

Медициналык айымды даярдоо: Медициналык айым гигиеналык тазалоо эрежелерине ылайык колдорду жууп-тазалайт. Андан соң медициналык бет кап жана коргоочу көз айнек кийет.

Бейтапты даярдоо: Медициналык айым ортодо ишенимдүү мамиле орун алгыдай кылып бейтапка жылуу мамиле жасайт: бейтапка өзүн тааныштырат, дарыгер вена ичине куюу тууралуу дайындагандыгы тууралуу бейтапты кабардар кылат. Дары каражатын тамчылатма метод аркылуу куюунун максатын бейтапка түшүндүрөт жана процедуранын маңызы жана жүрүшү тууралуу түшүндүрмө берет.

Бул процедура аткарылаардан мурда бейтап табарсыгын бошотуп, андан соң кушеткага же керебетке жарым жартылай отуруусу же кыйшайып жатуусу зарыл.

Процедурага даярдоо:

1. Дары каражаты куюлган флаконду же ампуланы колго алып, жарактуу мөөнөтүн текшерип, түсүн, тунуктугун текшерип, сырткы жабыркоолордун жана тунмалардын жоктугуна ынануу.

2. Пинцет же кайчы менен флакондун металл капкагынын борбордук бөлүгүн ачуу жана андан соң флакондун резина тыгынын спирттелген салфетка менен тазалоо.

3. Ампуладагы же анчалык чоң эмес флакондогу дары каражатын эритинди куюулган флаконго куюу зарылчылыгы чыкса,

- дары каражаты куюлган ампуланы же флаконду дарыгер тарабынан дайындалган препараттын аталышына шайкеш келээрин, жарактуу мөөнөтүн, тунуктугун, түбүндө тунмасы жок экендигин текшерүү.

- дары каражатын эритиндиге куюу үчүн ийнелүү шприц даярдоо.

- флакондун капкагын же ампуланын моюнун спирттелген салфетка менен тазалоо, ампуланы ачуу же флаконду ийне менен тешип жиберип, шприц менен дары каражатын сордуруп алуу. Препаратты эритиндиси бар флаконго куюу.

- иштетилген ийнени ийне кескич менен кесип салуу, ал эми иштетилген ийнени «Б» класстагы калдыктар үчүн контейнерге салуу.

4. Таңгактоочу пакетти ачып, системаны алып чыгуу.

5. Жел өтүүчү ийнеден калпакчаны алып салып, ийнени түбүнө чейин флакондун резина тыгынына түртүп киргизүү.

6. Жел өтүүчү ийненин тешигин жаап туруучу тыгынды (заглушка) ачуу.

7. Системанын винттүү кыскычын (зажим) жаап, флакондун түбүн өйдө каратып, штативке орнотуу.

8. Эритиндини жарым-жартылай түрдө толтуруп

алгандан кийин тамчылатманы манжалардын жардамы менен эки жагынан этияттык менен кысуу. Эгерде тамчылатуучу түзүлүш катуу болсо, анда ал винт кыскычын ачаар замат толук чыгат.

9. Тамчылатма түзүлүштө фильтр бар болсо, анда ал толугу менен куюу үчүн арналган эритинди менен толтурулушу зарыл.

10. Винт кыскычын ачып, суюктук акырындык менен сүрүп чыгарылып, бириктиргич канюляда эритиндин тамчылары пайда болгуча системанын узун түтүгүн акырындык менен толтуруп баштоо.

11. Стерилизацияланган инъекциялык ийнени калпакча менен бириктирүү.

12. Системанын ичинде аба көбүкчөлөрүнүн жок экендигине ынануу.

13. Кыскычты жаап, системаны штативге бекитүү (илип коюу).

14. Ийнени системага фиксациялоо үчүн узундугу болжол менен 5 см ичке лейкопластырдан 2 тилим даярдоо.

15. Бейтаптын керебетинин же кушеткасынын жанына тамчылатма системасы бар штативди, ошондой эле бүтүндөй жабдуусу менен бирге манипуляциялык столду даярдоо.

Процедуранын аткарылышы:

16. Бейтап ыңгайлуу абалда экендигине ынануу.

17. Венепункция өткөрүлүүчү жердин алдына вена ички инъекциялар үчүн пайдаланылуучу жаздыкча төшөө.

18. Ар андай жабыркоолор, гематома жана инфильтраттардын жоктугуна ынануу үчүн венепункция өткөрүүчү орунду пальпациялоо. Мындай белгилер кездешсе, бул тууралуу дарыгерге кабарлап, венепункция үчүн башка жерди тандоо.

19. Билек артериясынан пульс билинип тургудай кылып, веноздук жгутту көйнөктүн же жалаяктын сыртынан ийиндин ортоңку бөлүгүнө кийгизүү.

20. Бир жолу колдонулуучу стерилизацияланбаган кол каптарды кийүү.

21. Бейтапка кайрылып колдорун муштумга түйүп, ошол абалында кармап туруусун айтуу.

22. Венепункция өткөрүлүүчү жердин терисин спирттелген салфетка менен тазалоо. Мындай шартта жок эле дегенде 2, ал эми зарылчылык болуп калса андан көп салфетка талап кылынат. Тери чок ортосунан баштап периферияны көздөй сүртүлөт, спирт толук кургагыча күтө туруңуздар.

23. Канюлясынан кармап туруп, ийнени оң колго алып, сол кол менен калпакчаны чечип алган соң, терини тартып туруп баш бармак менен венаны белгилеп алуу. Экинчи колдогу системанын башындагы ийне менен венаны пункциялоо. Бул үчүн ийненин тилиги өйдө карап, териге карата паралеллдүү жайгашуусу керек. Ийне венага кирип кетсе, көндөйгө кирип кеткендей таасир калтырат. Венага ийненин 1/2 бөлүгү киргизилет.

24. Канюляда кан пайда болсо, пациентке кайрылып түйүлүп турган муштумун жазып, колун бош кармоосу керектигин айтыңыздар да, ошол замат жгутту бошотуңуздар.

25. Винттүү кыскычты ачып, дарыгердин дайындоосуна ылайык тамчылатма уколдун ылдамдыгын жөнгө салыңыздар.

26. Ичке лейкопластырдын жардамы менен ийнени жана системанын түтүгүн бейтаптын терисине жабыштырып коюу. Ийнени кургак стерилизацияланган салфетка менен жаап коюу.

27. Кол каптарды чечип «Б» классындагы медициналык калдыктар салынуучу идишке таштоо. Колдорду гигиеналык талаптарга ылайык жууп-тазалоо.

28. Бейтапты көзөмөлдүккө алуу: бүтүндөй инфузия өткөрүлүп жаткан мезгил аралыгында бейтаптын сырткы келбетине, абалына, кылган иш-аракеттерине.

29. Эгерде дары каражаттарын бир нече флакондон алып ырааты менен куюу керек болсо, анда төмөнкүдөй кылышат: биринчи флакондо бир аз өлчөмдөгү эритинди калган учурда, системанын ийненин алдын ала бекиткичке орнотулган экинчи флакондун тыгынына сайып киргизишет.

Процедуранын аякташы:

30. Колду гигиеналык талаптарга ылайык тазалап алган соң бир жолу колдонулуучу стерилизацияланбаган кол каптарды кийүү.

31. Винттүү кыскычты жаап, спирттелген салфетканы венепункция жасалган жерге басуу, этияттык менен ийнени венадан сууруп алуу.

32. Ийнени ийне кескич менен кесип алып, системаны «Б» классындагы медициналык калдыктар салынуучу идишке таштоо. Спирттелген салфетканы стерилизацияланган марли салфеткага алмаштыруу жана кургак кысуучу таңгыч катары анын үстүнөн фиксациялоочу бинт ороп коюу.

33. Венепункция өткөрүлгөн жерде кансыроо жок экендигине ынануу.
34. Иштетилген жана бейтаптын териси менен контакт болгон материалдарды, ошондой эле кол каптарды «Б» классындагы медициналык калдыктар салынуучу идишке таштоо.
35. Бош флакон жана бейтаптын териси менен контакт болбогон материалдарды «А» классындагы медициналык калдыктар салынуучу идишке таштоо.
36. Процедура аяктагандан кийин колдорду гигиеналык талаптарга ылайык жууп-тазалоо.